

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 470/2025-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Domov jesene života**, Hanulova 7/a, Bratislava, zastúpeného Advokátska kancelária Lebovič, s.r.o., Tomášikova 10/B, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 15Er/1546/2013 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 15Er/1546/2013 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré mu **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje prikázať mestskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov, priznať mu finančné zadosťučinenie 1 000 eur a trovy konania.

2. Ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 470/2025 zo 16. septembra 2025 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom konania v procesnom postavení povinného v exekučnej veci o vymoženie 170,27 eur s príslušenstvom vedenej na mestskom súde pod sp. zn. 15Er/1546/2013. Exekučné konanie bolo začaté poverením Okresného súdu Bratislava IV z 25. marca 2013, na základe ktorého vydal súdny exekútor upovedomenie o začatí exekúcie č. k. EX/16/2013-7 z 3. apríla 2013.

4. Sťažovateľ podal 24. apríla 2013 námietky proti exekúcii a 12. februára 2014 navrhol zastavenie exekúcie. O uvedených podaniach nebolo rozhodnuté ani po uplynutí viac ako jedného a pol roka, v dôsledku čoho bol sťažovateľ nútený 7. októbra 2015 podať žiadosť o urýchlené rozhodnutie, ktorou upozornil na nečinnosť súdu a žiadal odstránenie prieťahov v konaní.

5. Okresný súd rozhodol o námietkach proti exekúcii a o návrhu na zastavenie exekúcie až uznesením č. k. 15Er/1546/2013-59 z 13. júna 2019, teda po viac ako piatich rokoch, ktorým námietky a návrh sťažovateľa zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ 24. júna 2019 odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté a sťažovateľovi ani nebolo oznámené postúpenie veci odvolaciemu súdu. Dosiaľ, teda už viac ako 11 rokov od začatia exekučného konania, nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté, čím sa sťažovateľ dlhodobo nachádza v stave v právnej neistoty.

6. Sťažovateľ podal 7. mája 2024 sťažnosť na prieťahy v konaní, ktorou sa domáhal nápravy nezákonného a protiústavného stavu. Oznámenie o prešetrení jeho sťažnosti bolo sťažovateľovi doručené 7. júna 2024. Mestský súd v odpovedi konštatoval, že sťažnosť je dôvodná napriek implementácii súdnej mapy a súvisiacemu značnému množstvu exekučných spisov presunutých súdu porušovateľa. Súčasne bolo v oznámení uvedené, že porušovateľ uložil vyššej súdnej úradníčke pokyn, aby dedičkám po oprávnenom opätovne doručila odvolanie sťažovateľa z 21. júna 2019 spolu s uznesením č. k. 15Er/1546/2013-59 z 13. júna 2019 a výzvuu na vyjadrenie.

7. Napriek tomu, že od vybavenia sťažnosti na prieťahy v konaní uplynul viac ako rok, zo strany konajúceho súdu nedošlo k vykonaniu úkonov, ktoré by mohli efektívne viesť k odstráneniu prieťahov v konaní, pričom predmetom úkonov súdu je stále iba doručovanie (dosiaľ neúspešné) odvolania sťažovateľa ostatným účastníkom konania. Sťažovateľ po vybavení svojej sťažnosti na prieťahy v konaní ponechal dostatočný čas konajúcemu súdu na vykonanie nápravy, k žiadnemu reálnemu posunu smerujúcemu k vybaveniu podaného odvolania však napriek tomu nedošlo.

8. Uvedeným postupom charakterizovaným nečinnosťou a neprimeranou dĺžkou konania porušil mestský súd práva sťažovateľa garantované čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru. Postup konajúceho exekučného súdu je nezlučiteľný s požiadavkami riadneho výkonu súdnictva a predstavuje neospravedlňiteľný zásah do práv sťažovateľa

II.

Vyjadrenie mestského súdu

9. Mestský súd po podrobnej chronológii úkonov v napadnutom konaní k ústavnej sťažnosti uviedol, že v napadnutom konaní došlo zo strany vtedajšieho Okresného súdu Bratislava IV k súdnym prieťahom, keď od 14. marca 2014 do 19. augusta 2015, od 28. apríla 2016 do 11. apríla 2018, od 11. apríla 2018 do 18. októbra 2018, od 12. novembra 2019 do 26. júna 2020 nekonal

vo veci plynule, pričom predmetné prietahy boli objektívne zapríčinené potrebou zabezpečenia súdneho spisu sp. zn. 60D/11/2011, dlhodobým zisťovaním stavu dedičského konania a okruhu dedičov po pôvodnom oprávnenom, časovo náročným doručovaním písomností dedičkám po oprávnenom do Kanady.

10. Procesný postup súdu je momentálne plynulý a v súlade s príslušnými procesnými predpismi, ako aj v súlade so zásadami hospodárnosti a rýchlosti konania.

11. Vzhľadom na obsah vyjadrenia mestského súdu nepovažoval ústavný súd za potrebné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k danému vyjadreniu, ktorého obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv), a preto pristúpil k meritórnemu posúdeniu dôvodnosti ústavnej sťažnosti

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Predmetom konania pred ústavným súdom po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je rozhodovanie, či postupom mestského súdu, jeho nečinnosťou a neefektívnou činnosťou v napadnutom exekučnom konaní, v ktorom sťažovateľ vystupuje ako povinný, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v exekučnom konaní, v ktorom vystupuje v postavení povinného.

13. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 167/2023), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04) a ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietahov nevyníma. Ústavný súd vo vzťahu k okolnostiam tejto veci konštatuje, že špecifikom exekučného konania (napr. II. ÚS 349/2017, IV. ÚS 60/2018, III. ÚS 295/2021) je, že exekučné konanie je spravidla „v rukách“ súdneho exekútora a exekučný súd v rámci exekučného konania koná a rozhoduje len na základe procesných návrhov účastníkov exekučného konania, resp. súdneho exekútora, preto namietat porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy možno na ústavnom súde vo vzťahu k exekučnému súdu len vtedy, ak tento má reálne o čom rozhodovať.

14. Vzhľadom na skutočnosť, že povinnosť okresného súdu konať a rozhodovať vo veci sťažovateľa vznikla podaním jeho námietok proti exekúcii, relevantné obdobie z hľadiska posudzovania dôvodnosti jeho ústavnej sťažnosti začína aprílom 2013, nie už začatím samotného exekučného konania (marec 2013).

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet

sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

16. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že exekučné konanie, v ktorom dochádza k nútenému výkonu povinnosti na peňažné plnenie na základe exekučného titulu, tvorí štandardnú súčasť rozhodovania všeobecných súdov v civilnej agende. Ústavný súd identifikoval prvok faktickej zložitosti veci v súvislosti s potrebou zisťovania okruhu dedičov po oprávnenom a následným doručovaním súdnych písomností do Kanady.

17. Ústavný súd zároveň akcentuje, že povaha exekučného konania a exekúcie si zo strany okresného súdu zasluhuje väčšiu mieru pozornosti, a to osobitne s prihliadnutím na účinky exekúcie proti povinnému, ktoré tento vníma najmä ako negatívny zásah do jeho majetkovej sféry. Vyššia miera koncentrácie je odôvodnená najmä v konaniach o návrhoch na odklad či zastavenie exekúcie, ale aj v konaní o námietkach proti exekúcii, pretože zo strany povinného sú prednášané určité skutočnosti, o ktorých je potrebné rozhodnúť v pokiaľ možno najkratšej lehote ustanovenej Exekučným poriadkom. V opačnom prípade dochádza k znásobeniu negatívnych účinkov exekučného konania a exekúcie proti povinnému, ktoré z hľadiska zákonnosti a základných práv povinného nie je možné akceptovať (m. m. I. ÚS 240/2021, I. ÚS 366/2021).

18. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prieťahom. Ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré by bolo možné pripísať na ťarchu sťažovateľa v súvislosti s doterajšou dĺžkou exekučného konania. Možno konštatovať, že sťažovateľ v doterajšom priebehu konania vystupoval v napadnutom exekučnom konaní aktívne.

19. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotí, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, je postup mestského súdu. Po preskúmaní relevantných skutočností ústavný súd musí v podstatnej časti prisvedčiť argumentácii sťažovateľa, že rozhodovanie o jeho námietkach proti exekúcii z apríla 2013 a následnom návrhu na zastavenie exekúcie z februára 2014 trvalo neprimerane dlhú dobu, až do 13. júna 2019. Následne (24. júna 2019) podal sťažovateľ proti uzneseniu o zamietnutí jeho námietok, ako aj návrhu na zastavenie exekúcie odvolanie, ktoré bolo predložené odvolaciemu súdu po viac ako piatich rokoch (29. septembra 2025), teda po podaní ústavnej sťažnosti. V uvedenom období bol mestský súd nečinný od 14. apríla 2021 do 13. mája 2024. Postup mestského súdu bol poznačený zbytočnými prieťahmi. Relevantné je, že sám mestský súd akceptoval, že jeho postup, resp. postup jeho predchodcu v napadnutom konaní bol poznačený zbytočnými prieťahmi, jednak v odpovedi na sťažnosť povinného na prieťahy v napadnutom konaní zo 7. mája 2024, ako aj vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti. Aj vzhľadom na uvedené stanovisko mestského súdu ústavný súd nepovažoval za potrebné vykonávať rozsiahle skúmanie v tomto smere.

20. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd nemohol považovať postup mestského súdu za súladný so základným právom sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, preto vyslovil, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Príkaz vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

21. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na to, že mestský súd predložil spis Krajskému súdu v Bratislave na odvolacie konanie v septembri 2025, ústavný súd nemohol vyhovieť návrhu sťažovateľa a prikázať mestskému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov (bod 4 výroku tohto nálezu).

22. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

23. Sťažovateľ požiadal o priznanie finančného zadosťučinenia 1 000 eur z dôvodu prietáhov v napadnutom konaní.

24. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020, tiež Zongorová proti Slovenskej republike z 19. 1. 2010, sťažnosť č. 28923/06 a Ďurech a ďalší proti Slovenskej republike zo 7. 7. 2009, sťažnosť č. 42561/04).

25. Ústavný súd zistil prietahy v postupe mestského súdu v napadnutom konaní. S prihliadnutím na identifikovanú dobu prietáhov a svoju vlastnú rozhodovaciu prax (IV. ÚS 21/2018, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020, IV. ÚS 103/2023) priznal sťažovateľovi požadovanú sumu primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1 000 eur (bod 2 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

26. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby mu ústavný súd priznal náhradu trov konania vo výške 771,68 eur.

27. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

28. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

29. Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2025, a to prevzatie

a príprava zastupovania, písomné podanie sťažnosti ústavnému súdu. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v sume 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 14,84 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Za 2 úkony právnej služby patrí sťažovateľovi náhrada trov konania vo výške 742 eur a dvakrát režijný paušál vo výške 29,68 eur, spolu tak 771,68 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

30. Priznanú náhradu trov konania je správny súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

31. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu